

Begroting 2026

Inkomsten - Waar komt het geld vandaan?

Uitgaven - Waar gaat het geld naartoe?

Hoeveel betaal ik in 2026?

	2026	2025
OZB-belasting:	€ 289,-	€ 294,-
Rioolheffing:	€ 269,-	€ 247,-
Afvalstoffenheffing:	€ 482,-	€ 463,-

Uitgangspunt: meerpersoonshuishouden, WOZ-waarde van € 253.000,- 130m³ waterverbruik en 12 ledigingen restafval.

Begroting 2026

Inleiding

De gemeente Vaals staat midden in verandering. De wereld om ons heen vraagt steeds meer van gemeenten: inwoners verwachten snelle en persoonlijke dienstverlening, de samenleving verandert en opgaven als wonen, zorg, leefbaarheid en duurzaamheid raken steeds sterker met elkaar verbonden. In deze Publieksbegroting 2026 laten we zien wat we als gemeente doen, waarom we dat doen en wat inwoners daar concreet van merken.

De afgelopen jaren heeft het college van burgemeester en wethouders stappen gezet in samenwerking, transparantie en professionaliteit. Er is gewerkt aan een nieuwe bestuurscultuur waarin ruimte is voor dialoog, vertrouwen en duidelijkheid over verantwoordelijkheden. De gemeenteraad kijkt steeds meer op hoofdlijnen, het college voert met lef en visie uit, en inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners worden nadrukkelijk betrokken bij de uitvoering uitvoering en nemen steeds vaker initiatief.

“We bouwen aan een gemeente die dichtbij mensen staat. Waar inwoners weten wat ze van ons kunnen verwachten, en waar we samen de schouders zetten onder wat echt belangrijk is voor de toekomst van Vaals.” - Jean-Paul Kompier, wethouder Financiën.

Samen sterker

De koers van Vaals is helder: we werken aan een sterke, veerkrachtige gemeenschap met gelijke kansen voor iedereen. Dat doen we door te investeren in acht duidelijke doelen die samen de bouwstenen vormen van een toekomstbestendige gemeente:

- 1. Duurzaam en divers woonaanbod:** we bouwen en vernieuwen met oog voor doorstroming, betaalbaarheid en leefbaarheid.
- 2. Duurzame, veilige en bereikbare openbare ruimte:** we vergroenen, maken onze kernen klimaatbestendig en verbeteren de beleving van onze straten en pleinen.
- 3. Gelijke kansen voor jeugd en jongeren:** elk kind in Vaals verdient dezelfde kansen om zich te ontwikkelen, op school én daarbuiten.
- 4. Sterke sociale cohesie, veerkracht en gezondheid:** we stimuleren ontmoeting, gezondheid en samenhang in alle wijken en kernen.
- 5. Aantrekkelijk centrum met divers aanbod:** Vaals krijgt een bruisend en gastvrij hart, met ruimte voor ontmoeting, ondernemen en genieten.
- 6. Sterke lokale (vrijtijds)economie:** we versterken onze toeristische kracht met respect voor landschap en leefbaarheid.
- 7. Actieve en betrokken gemeenschap:** inwoners, verenigingen en vrijwilligers krijgen ruimte en ondersteuning om zelf het verschil te maken.
- 8. Betere dienstverlening in een toekomstbestendige organisatie:** we investeren in wendbare medewerkers, moderne dienstverlening en een weerbare samenleving.

De rode draad: samenwerken en meedoen

Het kenmerk van deze begroting is samenwerking. We doen het niet alleen: we werken samen met woningcorporaties, zorgpartners, ondernemers, verenigingen en natuurlijk onze inwoners. Participatie is niet langer een bijzaak, maar de kern van hoe we beleid maken en uitvoeren. In projecten als de Regiodeal Vallisveld en de Dorpendeal zien we dat samenwerking tot tastbare resultaten leidt: sterkere wijken, meer verbinding en meer vertrouwen in elkaar.

Vooruitkijken

Deze begroting laat zien dat we de koers vasthouden, maar ook verder durven kijken. Met realistische financiële kaders, met ruimte voor innovatie en met de ambitie om als kleine grensgemeente groot te zijn in samenwerking en betrokkenheid.

Samen werken we aan een Vaals dat sociaal, duurzaam en toekomstgericht is. Een gemeente waar het goed wonen, leven en samenleven is.

Begroting 2026

Duurzaam en divers woonaanbod

Iedereen in Vaals moet prettig en betaalbaar kunnen wonen, nu en in de toekomst. Daarom werken we aan voldoende woningen voor verschillende doelgroepen, aan duurzame en energiezuinige huizen én aan leefbare buurten waar mensen elkaar kennen en zich veilig voelen.

Wat gaan we doen in 2026:

- 1. Meer balans in de woningvoorraad:** we werken aan meer evenwicht tussen koop-, sociale en particuliere huurwoningen, zodat ook middeninkomens in Vaals kunnen blijven of komen wonen.
- 2. Strategische ontwikkellocatie:** we bouwen onze huidige locaties (voormalig Esso-locatie, Pastroerswei, von Clermontpark en Vijlen ZO) af en starten onderzoek naar de bouwlocaties in Lemiers en het Selzerbeekgebied.
- 3. Aanpak leegstand en slechte verhuur:** we starten een pilot aan de Maastrichterlaan om langdurige leegstand terug te dringen, woningen te verduurzamen en misstanden bij verhuur aan te pakken.
- 4. Duurzaam wonen stimuleren:** we helpen bewoners en verhuurders bij het isoleren van woningen en het nemen van energiebesparende maatregelen.

Wat merkt u hiervan?

U ziet minder leegstaande panden en beter onderhouden woningen in de kernen. Er komen meer passende woningen voor starters, gezinnen en ouderen. Er ontstaat een nieuw woningaanbod bij het voormalig Esso-terrein, de Pastroerswei, het von Clermontpark en Vijlen Zuidoost, én er wordt onderzoek gedaan naar nieuwe ontwikkellocaties in Lemiers en het Selzerbeekgebied. Bewoners met een laag inkomen krijgen hulp bij het verlagen van hun energierekening. Zo werken we stap voor stap aan een duurzamer, evenwichtiger en leefbaarder Vaals.

Duurzame, veilige en bereikbare openbare ruimte

We willen dat Vaals een plek is waar inwoners zich veilig voelen, waar het prettig wonen en verblijven is en waar we samen zorgen voor een groene en schone leefomgeving. In 2026 investeren we in het onderhoud en de vernieuwing van wijken, in maatregelen tegen wateroverlast en hittestress, en in meer toezicht en veiligheid in de openbare ruimte.

Wat gaan we doen in 2026:

- 1. Vallisveld krijgt een opknapbeurt:** samen met bewoners, Krijtland Wonen en Envida verbeteren we het groen, maken we nieuwe ontmoetingsplekken in het Bloemendalpark en pakken we overlast aan.
- 2. Groener en klimaatbestendiger:** we voeren een “tegel eruit, groen erin”-actie uit, koppelen regenwater af bij straten en tuinen en leggen meer schaduwrijke plekken aan. Zo voorkomen we wateroverlast en hittestress.
- 3. Gastvrij en aantrekkelijk Vaals:** met ondernemers en inwoners verbeteren we routes, bankjes en toeristische plekken zoals het Drielandenpunt.
- 4. Veiligheid en toezicht:** via het regionale ACT!-interventie team pakken we criminaliteit en ondermijning aan. Op parkeerplaatsen verbeteren we de verlichting en stimuleren we motorrijders om hun voertuigen beter te beveiligen.

Wat merkt u hiervan?

U ziet meer groen, minder wateroverlast en schonere straten. In Vallisveld en de kernen wordt het veiliger en gezelliger. Toeristen en inwoners profiteren van beter onderhouden wandel- en fietsroutes. Zo werken we samen aan een duurzame, veilige en bereikbare gemeente.

Begroting 2026

Gelijke kansen voor jeugd en jongeren

Iedere jongere in Vaals verdient een eerlijke kans om zich te ontwikkelen, ongeacht de plek of het gezin waarin hij of zij opgroeit. We willen dat kinderen goed kunnen leren, gezond opgroeien en meedoen in de samenleving. Daarom investeren we in goed onderwijs, sterke ondersteuning voor gezinnen en een stevige sociale basis waarin verenigingen en ontmoetingsplekken een belangrijke rol spelen.

Wat gaan we doen in 2026:

- Betere kansen op school:** samen met scholen werken we aan de Rijke Schooldag met extra activiteiten die leren, bewegen en ontdekken stimuleren. We analyseren uitstroomcijfers en ontwikkelen met scholen en ouders een aanpak om het schoolniveau van leerlingen te verbeteren.
- Vroegtijdige hulp voor jongeren:** via WijVaals signaleren we sneller problemen en zorgen we voor een warme overdracht van jeugdhulp naar volwassenondersteuning, zodat niemand tussen wal en schip valt.
- Passende jeugdzorg:** we voeren regie op de ingezette hulp – niet langer en niet zwaarder dan nodig. Via brugteams op scholen en een beweegmakelaar helpen we jongeren eerder en dichterbij huis.
- Sterke voorzieningen:** we verbeteren onze maatschappelijke accommodaties, zoals De Suisse in Vaals en de (toekomstige) gemeenschapsvoorziening in Lemiers. Zo creëren we plekken waar jeugd, verenigingen en inwoners elkaar kunnen ontmoeten.
- Aanpak armoede:** we stellen een nieuw armoedebeleid op samen met inwoners, om gezinnen met geldzorgen sneller en beter te ondersteunen en kinderen gelijke kansen te geven om mee te doen.

Wat merkt u hiervan?

Uw kind krijgt op school meer ruimte om zijn talenten te ontwikkelen. Jongeren die hulp nodig hebben, worden sneller gezien en beter begeleid. Er komen moderne, centrale ontmoetingsplekken voor sport, cultuur en ontmoeting. Gezinnen met financiële zorgen krijgen eerder steun, zodat kinderen kunnen blijven meedoen. Zo bouwen we in Vaals aan een gemeente waar iedere jongere dezelfde kansen krijgt om vooruit te komen.

Sterke sociale cohesie, veerkracht en gezondheid

We willen dat iedereen in Vaals kan meedoen, elkaar kan ontmoeten en gezond kan leven. Dat betekent: voorzieningen dicht bij huis, tijdige ondersteuning als het nodig is, wijken waarin mensen naar elkaar omkijken en inwoners die samen met de gemeente klaarstaan bij onverwachte gebeurtenissen.

Wat gaan we doen in 2026:

- Ontmoeten en meedoen:** we zetten de stappen naar één centrale gemeenschapsaccommodatie in de kern Vaals en bereiden verbouwingen en beheer voor; per kern is minimaal één geschikte plek beschikbaar.
- Sterke wijk Vallisveld:** het Huis van de Wijk gaat open, we realiseren 5 extra zorgwoningen en een wijkpoli (op weg naar 10-minuten-zorg) en verbeteren het groen en plekken voor ontmoeting.
- Tijdige hulp dichtbij:** via WijVaals voeren we proactieve regie op Wmo- en jeugd-casus: hulp niet langer en niet zwaarder dan nodig, met meer inzet van laagdrempelige, voorliggende ondersteuning.
- Warme overdracht 18-plus:** voor 100% van de jongeren met jeugdhulp is er een tijdig overgangsplan naar volwassenondersteuning.
- Minder armoede, meer bestaanszekerheid:** samen met inwoners en partners maken we een nieuw armoedebeleid, starten we pilots en doen we een nulmeting om te zien wat werkt.
- Weerbare samenleving:** samen met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg starten we een actieprogramma en een bewustwordingscampagne zodat inwoners en voorzieningen beter voorbereid zijn op noodsituaties.

Wat merkt u hiervan?

U krijgt toegang tot een centrale, moderne ontmoetingsplek in uw kern. In Vallisveld komen er meer zorg en ontmoeting dichtbij huis en een veiliger, groener straatbeeld. Heeft u ondersteuning nodig, dan krijgt u sneller passende hulp met minder administratie en wachttijd. Gezinnen met geldzorgen worden eerder en effectiever geholpen. En met de crisisvoorbereiding weet u wat u zelf kunt doen en kunt u rekenen op een gemeente die haar basisdiensten laat doorgaan, óók als het spannend wordt. Zo versterken we samen de verbondenheid, weerbaarheid en gezondheid in Vaals.

Aantrekkelijk centrum met een divers aanbod

Het centrum van Vaals is het kloppend hart van onze gemeente. Hier komen inwoners, ondernemers en bezoekers samen. We willen dat het centrum weer levendig, groen en uitnodigend wordt – een plek waar je graag winkelt, elkaar ontmoet of op een terras geniet. Daarom werken we stap voor stap aan het versterken van de uitstraling, de bedrijvigheid en de sfeer in het centrum.

Wat gaan we doen in 2026:

1. **Uitvoering Agenda Centrumaanpak:** samen met ondernemers en pandeigenaren werken we aan het terugdringen van leegstand, het verbeteren van gevels en het aantrekkelijk maken van winkelpanden.
2. **Kwaliteitsimpuls voor de pleinen:** het Julianaplein, Von Clermontplein en Prins Willem Alexanderplein krijgen meer groen, schaduw en zitplekken. Zo worden het weer prettige plekken om te verblijven.
3. **Groene entree:** de middenberm van de Maastrichterlaan wordt opnieuw ingericht met onderhoudsvriendelijk groen om de toegang tot het centrum aantrekkelijker en klimaatbestendiger te maken.
4. **Levendige weekmarkt:** we verlagen de marktgeden om marktlieden te behouden en nieuw aanbod aan te trekken. Daarnaast komt er een nieuw marktopstellingsplan en actieve werving om de diversiteit van het aanbod te vergroten.

Wat merkt u hiervan?

U ziet een centrum dat groener, gezelliger en beter onderhouden is. Leegstaande etalages worden opgeknapt, er komen meer plekken om te zitten en te ontmoeten. Lokale ondernemers profiteren van meer bezoekers, en inwoners kunnen genieten van een sfeervol centrum dat weer uitnodigt om langer te blijven. Zo maken we samen van Vaals een levendig en aantrekkelijk centrum met een divers aanbod.

Sterke lokale (vrijtijds)economie

De vrijetijdssector is de motor van de Vaalse economie. We willen dat inwoners, bezoekers en ondernemers profiteren van een levendig centrum, aantrekkelijke pleinen, een bruisende weekmarkt en een sterk toeristisch profiel. In 2026 investeren we daarom in de kwaliteit van onze openbare ruimte én in een gastvrije beleving die past bij de identiteit van Vaals.

Wat gaan we doen in 2026:

1. **Vrijtijdseconomie versterken:** met de agenda Grenzeloos Gastvrij werken we samen met ondernemers, inwoners en buurgemeenten aan een duurzaam toeristisch aanbod. We verbeteren het landschap, vernieuwen wandel- en fietsroutes en versterken het Drielandenpunt als trekpleister.
2. **Citybranding en beleving:** met storytelling en een herkenbare uitstraling laten we zien wat Vaals bijzonder maakt: grensoverschrijdend, groen en gastvrij.
3. **Kwaliteitsimpuls in het centrum:** de pleinen (Julianaplein, Von Clermontplein, Prins Willem Alexanderplein) worden groener en aantrekkelijker ingericht. We voegen zitplekken en schaduw toe en verbeteren de uitstraling van de winkelstraten.
4. **Levendige weekmarkt:** om de markt aantrekkelijk te houden, verlagen we de marktgeden en werven we nieuwe marktlieden voor een gevarieerd aanbod.
5. **Samenwerking met ondernemers:** via reguleringen stimuleren we het verbeteren van gevels, het benutten van leegstaande panden en de komst van nieuwe ondernemingen.

Wat merkt u hiervan?

De dinsdagmarkt blijft een ontmoetingsplek met een divers aanbod. Wandelaars en toeristen vinden makkelijker hun weg en genieten van een gastvrije sfeer, terwijl lokale ondernemers profiteren van meer klandizie en samenwerking. Zo groeit Vaals stap voor stap uit tot een levendige gemeente met een sterke lokale én (vrijtijds)economie.

Begroting 2026

Actieve en betrokken gemeenschap

Een sterke gemeenschap bouw je samen. In Vaals willen we dat inwoners elkaar ontmoeten, meedoen en betrokken zijn bij hun buurt. Of dat nu via een vereniging is, een bewonersinitiatief of vrijwilligerswerk — samen zorgen we voor een gemeente waarin iedereen zijn steentje kan bijdragen. Daarom investeren we in ontmoetingsplekken, samenwerking met inwoners en initiatieven die veerkracht en betrokkenheid vergroten.

Wat gaan we doen in 2026:

1. **Meer ruimte om elkaar te ontmoeten:** in elke kern is minstens één maatschappelijke accommodatie beschikbaar. In Vaals werken we aan de nieuwe centrale voorziening in de kern Vaals, die het kloppend hart wordt voor verenigingen, jongeren en bewonersinitiatieven.
2. **Sterke wijken:** in Vallisveld zetten we het Huis van de Wijk op, stimuleren we ontmoetingen in het Bloemendalpark en zorgen we dat bewoners samen activiteiten organiseren.
3. **Inwoners doen mee:** met het project Handen uit de mouwen activeren we jongeren zonder startkwalificatie om ervaring op te doen en bij te dragen aan maatschappelijke projecten.
4. **Samen werken aan een groene leefomgeving:** inwoners denken mee over vergroening, wateropvang en schone straten via lokale acties als tegel eruit, groen erin.
5. **Minder armoede, meer kansen:** samen met inwoners en partners ontwikkelen we nieuw armoedebeleid, zodat meer mensen financieel en sociaal kunnen meedoen.

Wat merkt u hiervan?

U krijgt meer mogelijkheden om elkaar te ontmoeten in moderne, toegankelijke gebouwen in uw eigen kern. In wijken als Vallisveld worden bewoners actief betrokken bij de veranderingen en ontstaan nieuwe initiatieven vanuit de buurt. Jongeren doen ervaring op en dragen zichtbaar bij aan de gemeenschap. Door samenwerking, ontmoeting en meedoen groeit de betrokkenheid en wordt Vaals steeds meer een hechte, actieve gemeenschap waar iedereen telt.

Betere dienstverlening in een toekomstbestendige organisatie

De wereld verandert snel en dat vraagt om een gemeente die meebeweegt. Inwoners verwachten snelle, toegankelijke en persoonlijke dienstverlening. Tegelijkertijd zorgen technologische ontwikkelingen, vergrijzing en crises ervoor dat we als organisatie voortdurend moeten bijsturen. De gemeente Vaals bouwt daarom aan een wendbare organisatie die goed voorbereid is op de toekomst: met betrokken medewerkers, betrouwbare dienstverlening en een samenleving die ook in tijden van onzekerheid overeind blijft.

Wat gaan we doen in 2026:

1. **Strategische personeelsplanning:** we brengen de huidige en toekomstige competenties van medewerkers in beeld (Vlootschouw 2026) en vertalen deze naar de functies die de komende jaren nodig zijn.
2. **Ontwikkeling en werkgeluk:** met een strategisch opleidingsplan koppelen we leren en ontwikkelbehoeften aan de koers van de organisatie. Zo houden we kennis op peil, benutten we talenten beter en vergroten we het werkplezier.
3. **Efficiëntie en continuïteit:** we zorgen dat de gemeente op het juiste moment over de juiste mensen beschikt, waardoor de dienstverlening aan inwoners betrouwbaar en efficiënt blijft.
4. **Weerbare samenleving:** samen met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg starten we het Actieprogramma Weerbare Samenleving. Dit programma richt zich op crisisvoorbereiding, continuïteit van vitale processen (zoals zorg, uitkeringen en openbare orde) en bewustwording onder inwoners.
5. **Bewustwordingscampagne:** inwoners worden gestimuleerd om zich voor te bereiden op noodsituaties, bijvoorbeeld door basisvoorzieningen in huis te hebben of elkaar te helpen in tijden van crisis.

Wat merkt u hiervan?

Inwoners kunnen rekenen op een gemeente die ook in onzekere tijden goed blijft functioneren en bereikbaar is. Medewerkers zijn deskundig, flexibel en denken actief mee. Tegelijkertijd vergroten we samen de weerbaarheid van onze gemeenschap, zodat inwoners zichzelf en elkaar kunnen helpen wanneer dat nodig is.